Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecătorul Brăgaru Alina
Dosarul nr.2r-4246/23 /2-13135441-02-2r-28122023 /

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

29 februarie 2024 mun. Chișinău
În componenţă:
Preşedintele completului, judecătorul Nelea Budăi
Judecătorii Marina Anton și Ina Dutca

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de *****, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 octombrie 2023, prin care s-a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale depuse de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen succesoral

c o n s t a t ă:

**Circumstanțele cauzei:**

1. La data de 18 februarie 2009, ***** s-a adresat în instanţa de judecată cu cererea de chemare în judecată, intervenienți accesorii ***** ***** și ***** solicitând recunoașterea dreptului succesoral asupra camerei nr. 3 din bunul imobil din ***** mun.Chișinău, recunoscută cu drept de proprietate prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04.03.1997 după soția sa, *****decedată la *****
2. La data de 07 iulie 2008, ***** s-a adresat în instanța de judecată, intervenienți accesorii ***** *****, ***** și ***** cu cererea privind constatarea faptului acceptării succesiunii de către ***** după decesul soțului *****a odăii nr.4, baia nr.5 și coridorul nr.6 situat în *****mun. Chișinău și a o recunoaște ca proprietar al acestor bunuri imobile.
3. La data de 14.09.2009 a fost primită acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva *****, ***** intervenienți accesorii ***** și ***** cu privire la recunoașterea dreptului succesoral asupra averii succesorale rămase după decesul tatălui, ***** decedat la data de *****1 și partajarea averii succesorale după decesul tatălui și anume a odăii nr.4, baia nr.5 și coridorul nr.6 din bunul imobil din *****, între toți succesorii în mod legal.
4. La data de 11 mai 2010, ***** a depus acțiune reconvențională împotriva *****, *****, *****, intervenient accesoriu *****, solicitând prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămase după decesul lui *****
5. La data de 27 ianuarie 2011 ***** a depus acțiune reconvențională suplimentară împotriva *****, ***** ***** și *****, solicitând să-i fie restabilit termenul de acceptare a succesiunii rămase după decesul lui *****decedat la data de *****1,

recunoașterea dreptului succesoral asupra averii succesorale rămase după decesul tatălui ***** decedat la *****1 și partajarea averii succesorale rămase după decesul tatălui odaia nr.4, baia nr.5 și coridorul nr.6 din bunul imobil din *****, mun. Chișinău, între toți succesorii în mod egal.

6. La data de 08 februarie 2013, ***** s-a adresat în instanța de judecată împotriva ***** și *****, solicitând declararea ***** și a ***** decăzute din dreptul la succesiune și privarea de dreptul la cota din rezerva succesorală.
7. La data de 03 mai 2013, ***** a depus acțiune reconvențională împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** solicitând repunerea în termenul de prescripție pentru contestarea testamentelor, să fie recunoscut nul testamentul nr.7-4735 din 04.07.1995, eliberat din numele tatălui, *****și testamentul nr.7-4738 din 04 .07.1995 eliberat din numele mamei, *****
8. Prin Încheierea protocolară din 04 septembrie 2014, instanța de judecată în temeiul art.70 CPC a admis cererea privind succesiunea în drepturi, și în baza Certificatului de moștenitor eliberat de Notarul Public ***** reclamanta ***** a fost înlocuită cu succesorul în drepturi, *****.
9. La data de 03 decembrie 2014, s-a admis cererea de concretizare depusă de Maria Ceaban în calitate de succesor în drepturi a *****, prin care ***** a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii de către ***** după decesul soțului *****
10. La data de 19.02.2015, s-a admis cererea de concretizare depusă de ***** împotriva lui ***** intervenienți accesorii ***** și *****, prin care s-a solicitat repunerea în termenul de prescripție pentru contestarea testamentelor, recunoașterea nulității testamentului nr.7-4735 din 04.07.1995, eliberat din numele tatălui ***** recunoașterea nulității testamentului nr.7-4738 di 04.07.1995 eliberat din numele mamei *****, declararea fratelui ***** ca succesor nedemn după decesul tatălui *****și mamei *****, cu decăderea din dreptul de succesiune, restabilirea termenului de acceptare a succesiunii rămase după decesul tatălui, ***** decedat la data de *****1, recunoașterea dreptului succesoral al reclamantei asupra averii succesorale rămase după decesul tatălui, ***** decedat la data de *****1, recunoașterea dreptului succesoral al reclamantei, rămase după decesul mamei *****decedată la data de 20.08.2012 și recunoașterea dreptului reclamantei de proprietate asupra 4/5 cotă-parte ideală din ½ cotă-parte ideală din bunul imobil situat pe str.Vâlcelelor nr.20, mun. Chișinău rămasă ca masă succesorală după decesul tatălui, *****și a mamei *****
11. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 octombrie 2022 a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui *****, ***** şi ***** cu privire la acceptarea succesiunii şi recunoașterea dreptului de proprietate, cererea lui ***** împotriva *****, ***** ***** şi ***** privind acceptarea succesiunii şi recunoașterea dreptului

de proprietate, acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva *****, Mihail Vasiliev, ***** cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva ***** şi ***** cu privire la prelungirea termenului acceptării succesiunii, cererea lui ***** împotriva ***** şi ***** cu privire la decăderea din dreptul la succesiune şi acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen şi recunoașterea nulității testamentului, fiind stabilită ședința de judecată pentru data de 02 martie 2023 ora 11:30.

**Poziția primei instanțe:**

12. Prin încheierea judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 octombrie 2023, s-a admis cererea reprezentantului pârâtului și s-a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale depusă de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen succesoral, recunoașterea nulității testamentelor și recunoașterea dreptului de proprietate, în temeiul art.267 lit.g) CPC.

**Solicitarea recurentului:**

13. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 octombrie 2023, la data de 01 decembrie 2023, ***** a contestat-o recurs, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii instanței de fond prin care s-a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale.

**Argumentele părților:**

14. În motivarea recursului, recurenta a indicat că, instanța de fond a adoptat o soluție pripită și vădit neîntemeiată, menționând în acest sens că, nu a recepționat avizele de recepție ce au fost expediate de către instanța de judecată în adresa sa și respectiv nu a cunoscut despre ședințele de judecată.
15. La data de 27.02.2024, recurenta ***** a depus supliment la cererea de recurs, menționând că, prin scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale, instanța a încălcat drepturile sale la un proces echitabil, concluziile instanței de fond fiind bazate exclusiv pe alegațiile lui V. Bobin.
16. Subliniază că, pe marginea cauzei a fost emisă anterior o soluție, însă reclamantul ***** nu le-a prezentat instanței, soluția emisă fiind în defavoarea acestuia din urmă.
17. Menționează că, nu a fost înștiințată legal despre locul, data și ora examinării prezentei cauze, fapt ce a și generat neprezentarea sa în ședința de judecată.

**Termenul de declarare a recursului:**

18. Potrivit art.425 CPC al RM, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
19. Colegiul notează că, încheierea contestată a fost emisă la data de 31 octombrie 2023, fiind recepționată de recurentă la data de 17 noiembrie 2023 (f.d.137 vol.3), iar recursul a fost înaintat la data de 01 decembrie 2023 (f.d.143 vol.3).

20. Prin urmare, Colegiul constată că, recursul împotriva încheierii nominalizate, a fost depus în termenul legal prevăzut de art.425 CPC.

**Aprecierea instanței de recurs:**

21. Verificând legalitatea încheierii judecătorești contestate, în cumul cu actele anexate, argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul conchide că recursul este întemeiat şi urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanţei de fond şi restituirea cauzei spre rejudecare, reieşind din următoarele considerente.
22. În conformitate cu prevederile art.424 alin.(1) CPC, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.
23. În concordanţă cu prevederile art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni, într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.
24. În corespundere cu prevederile art.427 lit.b) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.
25. Potrivit art.432 alin.(2), (3) CPC părţile şi alţi participanţi la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.
26. În temeiul prevederilor art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimţământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanţă sau de judecătorii în a căror competenţă cauza respectivă este dată prin lege, cu excepţia cazurilor expres stabilite de prezentul cod.
27. În acord cu art. 9 alin. (1) şi (2) CPC, instanţei judecătoreşti îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conţinut sânt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.
28. Din actele cauzei se constată că, la data de 18 februarie 2009, ***** s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată, intervenienți accesorii ***** ***** și ***** solicitând recunoașterea dreptului succesoral asupra camerei nr. 3 din bunul imobil din str. Vîlcele nr. 20 mun. Chișinău, recunoscută cu drept de proprietate prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04.03.1997 după soția sa, *****decedată la *****
29. La data de 07 iulie 2008, ***** s-a adresat în instanța de judecată, intervenienți accesorii ***** *****, ***** și ***** cu cererea privind constatarea faptului acceptării succesiunii de către ***** după decesul soțului *****a odăii nr.4,

baia nr. 5 și coridorul nr.6 situat în *****mun. Chișinău și a o recunoaște ca proprietar al acestor bunuri imobile.

30. La data de 14.09.2009, a fost acceptată pe rol acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva *****, ***** intervenienți accesorii ***** și ***** cu privire la recunoașterea dreptului succesoral asupra averii succesorale rămase după decesul tatălui, ***** decedat la data de *****1 și partajarea averii succesorale după decesul tatălui și anume a odăii nr.4, baia nr.5 și coridorul nr.6 din bunul imobil din ***** mun. Chișinău, între toți succesorii în mod legal.
31. La data de 11 mai 2010, ***** a depus acțiune reconvențională împotriva *****, *****, *****, intervenient accesoriu ***** cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii după decesul lui ***** care se află pe str.Vîlcele nr.20, la ½ cotă parte din averea succesorală.
32. La data de 27 ianuarie 2011 ***** a completat acțiunea reconvențională, solicitând să-i fie restabilit termenul de acceptare a succesiunii rămase după decesul lui ***** decedat la data de *****1, recunoașterea dreptului succesoral asupra averii succesorale rămase după decesul tatălui ***** decedat la *****1 și partajarea averii succesorale rămase după decesul tatălui odaia nr.4, baia nr.5 și coridorul nr.6 din bunul imobil din *****, mun. Chișinău, între toți succesorii în mod egal.
33. La data de 08 februarie 2013, ***** s-a adresat în instanța de judecată împotriva ***** și ***** cu privire la declararea ***** și a ***** decăzute din dreptul la succesiune și privarea de dreptul la cota din rezerva succesorală.
34. La data de 03 mai 2013, ***** a depus acțiune reconvențională împotriva lui ***** intervenient accesoriu *****, solicitând repunerea în termenul de prescripție pentru contestarea testamentelor, recunoașterea nulității testamentului nr.7-4735 din 04.07.1995, eliberat din numele tatălui, *****și a testamentului nr.7-4738 din 04 .07.1995, eliberat din numele mamei, *****
35. Prin Încheierea protocolară din 04 septembrie 2014, instanța de judecată în temeiul art.70 CPC a admis cererea privind succesiunea în drepturi, și în baza Certificatului de moștenitor, eliberat de Notarul Public ***** reclamanta ***** a fost înlocuită cu succesorul în drepturi, *****.
36. Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 04 septembrie 2014, s-au conexat într-o singură procedură cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui ***** împotriva ***** și ***** privind decăderea din dreptul la succesiune și acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen și recunoașterea testamentului nul la cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depuaă de Olga Vasilieva împotriva lui Mihail Vasiliev, Galina Bobin, Valentin Bobin, *****, ***** privind acceptarea succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, cererea lui Valentin Bobin împotriva *****, Mihail Vasiliev, *****, ***** privind acceptarea succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate și

acțiunea reconvențională a ***** împotriva *****, Mihail Vasiliev, ***** privind recunoașterea dreptului de proprietate și acțiunea reconvențională a lui Mihail Vasiliev împotriva *****, Maria Ceaban cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

37. La data de 03 decembrie 2014, a fost primită cererea de concretizare depusă de Maria Ceaban în calitate de succesor în drepturi a *****, prin care ultima a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii de către *****, după decesul soțului, *****
38. La data de 19.02.2015, instanța a primit cererea de concretizare depusă de ***** împotriva lui ***** intervenienți accesorii ***** și *****, prin care ultima a solicitat repunerea în termenul de prescripție pentru contestarea testamentelor, recunoașterea nulității testamentului nr.7-4735 din 04.07.1995, eliberat din numele tatălui ***** recunoașterea nulității testamentului nr.7-4738 di 04.07.1995, eliberat din numele mamei *****, declararea fratelui ***** ca succesor nedemn după decesul tatălui *****și mamei *****, cu decăderea din dreptul de succesiune, restabilirea termenului de acceptare a succesiunii rămase după decesul tatălui, ***** decedat la data de *****1, recunoașterea dreptului succesoral al reclamantei asupra averii succesorale rămase după decesul tatălui, ***** decedat la data de *****1, recunoașterea dreptului succesoral al reclamantei, rămase după decesul mamei *****decedată la data de 20.08.2012 și recunoașterea dreptului reclamantei de proprietate asupra a 4/5 cotă-parte ideală din ½ cotă-parte ideală din bunul imobil situat pe *****, mun. Chișinău rămasă ca masă succesorală după decesul tatălui, *****și a mamei *****
39. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 octombrie 2022 s-au acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui *****, ***** şi ***** cu privire la acceptarea succesiunii şi recunoaşterea dreptului de proprietate, cererea depusă de ***** împotriva *****, ***** ***** şi ***** privind acceptarea succesiunii şi recunoașterea dreptului de proprietate, acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva *****, Mihail Vasiliev, ***** cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva ***** şi ***** cu privire la prelungirea termenului acceptării succesiunii, cererea lui ***** împotriva ***** şi ***** cu privire la decăderea din dreptul la succesiune şi acțiunea reconvențională depusă de către ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen şi recunoașterea nulității testamentului, fiind stabilită ședința de judecată pentru data de 02 martie 2023 ora 11:30.
40. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 octombrie 2023, s-a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale depusă de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen succesoral, în temeiul art. 267 lit. g) CPC.

41. Exprimându-și dezacordul cu concluzia instanței de fond, ***** a contestat-o cu recurs, invocând argumentele enumerate mai sus.
42. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare și circumstanțele de fapt ale cauzei, Colegiul consideră că, cererea de recurs este întemeiată și urmează a fi admisă, cu casarea încheierii primei instanțe și restituirea cauzei spre examinare în instanța de fond, din motivele ce succed.
43. Instanța de recurs notează că, în corespundere cu prevederile legale statuate la art. 267 lit. g) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în şedinţă de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sânt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absenţa sa, iar pârâtul nu solicită soluţionarea cauzei în fond.
44. Colegiul remarcă că, potrivit art. 26 alin.(1), (2) CPC, procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale; contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.
45. În acest sens, instanța de apel menționează că, potrivit prevederilor art. 6 CEDO, persoana trebuie să aibă posibilitate reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime în condiţii în care să nu o plaseze într-o situaţie dezavantajată în raport cu adversarul său, or, examinând cauza în lipsa pârâților, prima instanță a încălcat dreptul de acces la justiţie stipulat la art. 5 CPC, care constituie o prerogativă fundamentală a individului recunoscută într-o societate democratică edificată pe principiile echităţii şi justiţiei de a avea examinată cauza sa de către un magistrat, care se poate referi la constatarea unei situaţii de fapt sau soluţionarea unui litigiu, acesta fiind și un drept indispensabil privind întreg ansamblu de garanţii procedurale în materie civilă.
46. Astfel, în lipsa accesului efectiv la justiţie, toate celelalte garanţii de procedură sânt inutile şi lipsite de sens juridic, întrucât ele derivă de la accesul liber la justiție.
47. Colegiul menționează că, în conformitate cu prevederile art.100 CPC, cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să

asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.

48. Potrivit art.102 alin.(1), (2), (4) CPC, instanţa înştiinţează prin citaţie participanţii la proces, martorii, experţii, specialiştii şi interpreţii privitor la locul, data şi ora şedinţei de judecată sau la locul, data şi ora efectuării unor acte de procedură. În cauzele de urgenţă, participanţii la proces, martorii, experţii, specialiştii şi interpreţii pot fi înştiinţaţi sau chemaţi în judecată prin telegramă sau prin alte mijloace care să ateste înmânarea şi primirea înştiinţării sau citaţiei. Citaţia se înmânează părţii cu cel puţin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreţia instanţei.
49. În conformitate cu prevederile art. 105 alin.(1) CPC, citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se înmânează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei.
50. În conformitate cu art.193 alin.(1) CPC, judecarea cauzelor civile are loc în şedinţă de judecată cu înştiinţarea obligatorie a participanţilor la proces despre locul, data şi ora şedinţei.
51. Colegiul precizează că, potrivit art.206 alin.(2) CPC, dacă reclamantul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sânt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă reclamantul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, iar pârâtul nu cere soluționarea cauzei în fond, instanţa scoate cererea de pe rol, dacă prin acest act procedural nu se încalcă dreptul altor participanţi la proces. Dacă scoaterea cererii de pe rol încalcă dreptul altor participanţi la proces, instanţa examinează cauza în lipsa reclamantului. (4) Dacă reclamantul şi pârâtul nu s-au prezentat în judecată din motive neîntemeiate şi dacă nici una din părţi nu a cerut examinarea cauzei în absenţa sa, instanţa amână procesul. Neprezentarea repetată duce la scoaterea cererii de pe rol.
52. Cu referire la caz, Colegiul reține că, ședința de judecată fixată pentru data de 02 martie 2023 ora 11:30, a fost amânată, pentru data de 29 mai 2023 ora 10:30, deoarece pârâta Stratu Natalia nu a fost citată legal (f.d.116-117 vol.3).
53. Ședința de judecată din 29 mai 2023 ora 10:30, a fost amânată la cererea reprezentantului reclamantului (pârâtului) ***** avocatul Cuțulab Victor, pentru data de 31 octombrie 2023 ora 11:30 (f.d.123-124 vol.3), iar la data de 31 octombrie 2023, instanța de fond a dispus scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale depuse de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen succesoral.
54. În lumina constatărilor descrise supra, Colegiul apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de fond privind scoaterea de pe rol a acțiunii, or, la actele cauzei nu se reține dovada citării legale a recurentei despre locul, data și ora

examinării cauzei, iar reieșind din faptul că, ***** are o vârstă înaintată, ultima nu dispune de posibilitatea de a verifica portalul instanțelor judecătorești, pentru a urmări soarta dosarului și a se interesa despre data ședinței de judecată, prin urmare, prevederile art.267 lit.g) CPC la caz nu sânt aplicabile.

55. Tot odată Colegiul notează că, în prezenta cauză au fost depuse mai multe cereri de chemare în judecată și acțiuni reconvenționale, obiectul cărora se referă la aceiași masă succesorală, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, declararea succesorului nedemn, etc., revendicări care sunt indispensabile între ele, instanța de fond urmând să le examineze toate împreună.
56. Distinct de cele relatate, Colegiul menționează că, prezenta cauză civilă se află pe rolul instanței de judecată de o perioadă îndelungată (din anul 2008), iar scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale în aceste circumstanțe, poate constitui drept o încălcare a dreptului reclamantei la un proces echitabil.
57. Subsecvent, Colegiul consideră necesar de a menționa că, în acord cu dispoziția art.5 alin.(1)-(2) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare.
58. Instanța de recurs reține că, justiția este o funcţie fundamentală a statului, iar administrarea ei reprezintă unul din atributele esențiale ale puterii suverane.
59. Această funcţie implică existenţa unor structuri statale (servicii publice) apte să realizeze activitatea jurisdicţională. Idea de proces echitabil trimite automat la ideea de stat de drept.
60. Un atare serviciu public trebuie organizat pe baza unor principii proprii, funcţionale şi autonome. Există principii ce se află într-o legătură indisolubilă cu organizarea sistemului judiciar dar care vizează mai degrabă funcţionarea acestuia şi însăşi democratismul şi umanismul sistemului procesual, fie el cel civil sau penal. Printre aceste principii se menționează: accesul liber la justiţie, independent judecătorilor, inamovibilitatea, egalitatea în faţa justiţiei şi gratuitatea justiţiei.
61. Orice condiţionare a accesului liber la justiţie, ar reprezenta o nesocotire a unui principiu constituţional fundamental şi a unor standarde international universale, în orice democraţie reală.
62. Pe plan procesual, accesul liber la justiţie se concretizează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice.
63. În explicitarea acestui drept, în doctrina dreptului european dreptul de acces la un tribunal este înţeles ca un drept de acces concret si efectiv, care presupune ca justiţiabilul să beneficieze de o posibilitate clară si concretă de a contesta atingerea adusa drepturilor sale.

64. Pornind de la premisa că, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanţe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiţie.
65. Dreptul de acces la justiţie impune obligaţii în sarcina legiuitorului şi executivului. Statul este ţinut sa acorde oricărei persoane toate facilităţile rezonabile de drept si de fapt, pentru a accede la instanţa, intr-un cuvînt, efectivitatea dreptului de acces.
66. În Constituţie, accesul liber la justiţie este conceput ca un drept al oricărei persoane de a se putea adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor, a libertăţilor şi a intereselor sale legitime, garantîndu-se că exercitarea acestui drept nu poate fi îngrădită prin nici o lege.
67. Astfel, Colegiul consideră că, prin scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale, ar putea fi lezate drepturile de acces liber la justiţie ale reclamantei/recurente *****, ce constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem judiciar democratic, fiind consacrat într-un număr important de documente internaţionale, astfel că el are semnificaţii deosebite şi pentru dreptul procesual, dar şi pentru dreptul constituţional. Facultatea oricărei persoane de a introduce, după libera sa apreciere, o acţiune în justiţie, implicând astfel obligaţia corelativa a statului, ca prin instanţa competenta, sa soluţioneze aceste acţiuni, reprezintă practic liberul acces al persoanei la justiţie.
68. Având în vedere cele expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia că, încheierea instanței de fond privind scoaterea de pe rol a acțiunii reconvenționale depuse de *****, în cadrul procesului civil intentat la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** Bobin Galina, *****, ***** și ***** privind acceptarea succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva *****, ***** Bobin Galina, ***** și ***** privind acceptarea succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva *****, ***** ***** cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, și acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva ***** și ***** cu privire la prelungirea termenului acceptării succesiunii, conexată într-un proces cu cauza civilă la acțiunea lui ***** împotriva ***** și ***** cu privire la decăderea din dreptul la succesiune și acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen și recunoașterea nulității testamentului, este una neîntemeiată, instrumentul procedural fiind utilizat defectuos, impunându-se soluția casării actului judecătoresc contestat.
69. Având în vedere cele expuse supra, Colegiul conchide de a admite recursul, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 octombrie 2023, cu remiterea cauzei spre examinare în fond, în aceiași instanță de judecată.

70. În conformitate prevederile art. 427 lit. b) şi 428 CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 octombrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui ***** Bobin Galina, *****, ***** și ***** privind acceptarea succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, cererea lui ***** împotriva *****, ***** Bobin Galina, ***** și ***** privind acceptarea succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva *****, ***** ***** cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, și acțiunea reconvențională depusă de ***** împotriva ***** și ***** cu privire la prelungirea termenului acceptării succesiunii, conexată într-un proces cu cauza civilă după acțiunea lui ***** împotriva ***** și ***** cu privire la decăderea din dreptul la succesiune și acțiunea reconvențională înaintată de ***** împotriva lui ***** intervenient accesoriu ***** privind repunerea în termen și recunoașterea nulității testamentului, cu remiterea cauzei spre examinare în fond, în aceiași instanță de judecată, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă de la momentul emiterii.

Preşedintele completului,
judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii Marina Anton

Ina Dutca